

Arkivsak-dok. 23/00298-1
Saksbehandler Anne Helen Woodruff

Saksgang
Utvalg for miljø og teknikk 2019-2023
Formannskapet 2019 - 2023

Møtedato
08.02.2023
13.02.2023

Sak nr.

Ladeinfrastruktur - offentlige ladeplasser

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Kim Næss, Lars-Jørgen Thoresen, Bård Andersen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Status om ladeinfrastruktur tas til orientering
2. Sarpsborg kommune benytter reservert strømkapasitet hos Elvia og investerer i infrastruktur til hurtiglading i kvartal 270, til estimert utgift 1,7 mill. kr Investeringen dekkes innenfor eksisterende bevilgning på 3,1 mill. kr til Elbillading for 2023.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å inngå avtale med private aktører som vil benytte infrastrukturen til å etablere hurtiglader, eventuelt etablere hurtiglader i egenregi innenfor bevilgninger til Elbillading.

Vedlegg:

Sammendrag:

Behovet for ladepunkter og ladestasjoner for el-biler er forventet å øke betydelig i årene framover. I denne saken gis det en orientering om status for ladeinfrastruktur på offentlige parkeringer i Sarpsborg. Det er etablert 36 ladere i sentrumsområdene, men ingen hurtiglader.

Kommunen har mulighet til å etablere en hurtiglader i kvartal 270 (Pizza 3-parkeringen). Elvia har strømkapasitet i trafo ved Oscar Pedersens vei 15 som kan benyttes. Den kapasiteten er det flere aktører som ønsker, derfor må kommunen avklare sitt behov raskt.

Kommunen kan gjennomføre hele prosjektet med å få strømtilførselen til kvartal 270 og anlegge selve ladeanlegget. Alternativt kan kommunen samarbeide med en leverandør for å dele på investeringen.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunen benytter denne muligheten til å etablere en hurtiglader. Dette vil imøtekomme et behov i transportnæringen, og legge til rette for utslippsfri transport i sentrum.

Utredning:

I sak 21/03423 *Parkering for elbiler i sentrum* vedtok bystyret at kommunedirektøren skulle fremme egen sak om ladeinfrastruktur i sentrum. I denne saken gis det en orientering om status for ladeinfrastruktur på offentlige parkeringer. Dessuten foreslås det å etablere hurtiglading i sentrum. Ladeinfrastruktur for kommunens kjøretøy omtales ikke i saken, da dette vil bli orientert om i sak om plan for fossilfrie kjøretøy innen 2030, våren 2023.

Behov for ladestasjoner

I rundskriv fra Regjeringen H-4/21 Etablering av ladepunkter og ladestasjoner for elektrisk drevne kjøretøy (elbiler) og fartøy med batterielektrisk fremdrift – forholdet til plan- og bygningsloven mv. skrives det blant annet:

«Behovet for ladestasjoner vil øke i takt med utbredelsen av elbiler. Statistikk fra SSB viser at det var 260 000 el-personbiler ved inngangen til 2020, dette tilsvarte en økning på 33 % i forhold til året før. Økningen i elbilparken skal forutsette, noe som også tilsier at behovet for ladepunkter og ladestasjoner vil øke i betydelig grad også i kommende år.»

Økning i antall elbiler på landsbasis fra 2020-2022 har ligget på 29 % i 2021, og 36 % i 2022, og viser trenden som er omtalt i rundskrivet, og at kommunene må følge opp dette. I tillegg var 79 % av nybilsalget i Norge i 2022 elbiler.

Status – offentlige ladeplasser i Sarpsborg

Det er et krav til kommunene om at av alle nyetablerte offentlige parkeringsplasser skal 6% være tilrettelagt for lading av elbiler. I perioden 2015-2022 ble det etablert 36 ladere i sentrumsområdene.

- Helsehuset 6 stk. ladepunkt
- Torget 2 – 2 stk. ladepunkt
- Sarpsborg rådhus (Jernbanegata/Kulåsgata) – 10 stk. ladepunkt, av disse er 2 stk. ved HC parkering med tilrettelagte kanter for å kunne bruke rullestol
- Sirkustomta – 14 stk. ladepunkt
- Borregaardsbakken – 4 stk. ladepunkt

På alle stedene er strømkapasiteten utnyttet maksimalt. Alle kommunale ladere i sentrum er såkalte destinasjonsladere (langtidsladere) med en effekt på 3,6-22 kilowatt per uttak. Det er per i dag ingen hurtigladere i sentrum. Hurtigladere er tilgjengelig ved McDonalds og Circle K på Alvim, samt at Tesla har etablert hurtigladestasjon ved Inspiria på Grålum og Solli. Det er totalt 4 hurtigladere på Borgenhaugen, to ved Esso på Hafslund og to ved Coop Extra ved Isveien.

Totalt har kommunen 250 ladepunkter pr i dag, fordelt på offentlig parkering og tjenestebiler.

Sarpsborg kommune har knyttet seg til Viken fylkeskommunes rammeavtaler om drift og leveranse av ladestasjoner for elbiler. For tiden er det Kople som er leverandør av disse tjenestene.

Kommunes destinasjonsladere er i dag kun satt opp med fast kilowatttime-takst. Rapporter fra kommunens ladere viser liten rotasjon av private kjøretøy ved disse laderne. Det er lang ståtid per kjøretøy og lite ladeuttak. Leverandørens anbefaling er justerbar kilowatttime-takst ut fra strømkostnad i snitt per måned, samt justerbar ståtidstakst ut fra kapasitet på ladeuttaket. Dette anbefales for å følge utviklingen i markedet, og få bedre rotasjon og utnyttelse ved kommunens ladepunkter. Til nå har kommunen kun fått endret til flytende takst

som følger leverandørens prisstatistikk, med justering en gang per måned. Det pågår videre arbeid med hvordan kommunen skal bruke ståtids-takst, for da må det skilles mellom private biler og kommunens egne tjenestebiler. Denne muligheten forventes å være på plass i løpet av annet halvår i 2023.

Etablering av hurtiglader kvartal 270

Det ble vinteren 2021 utredet muligheten for en sametablering av ladeinfrastruktur sammen med Kople på kvartal 270. I den forbindelse ble det reservert strømkapasitet i nærmeste trafostasjon ved Oscar Pedersensvei 15. Prosessen stoppet da saken om parkeringshus på tomten var til vurdering, og det har ikke vært gjort noe mer i saken før nå. Elvia har forespurt om Sarpsborg kommune fortsatt har behov for denne kapasiteten. Det er flere andre aktører som ønsker tilgang til denne strømkapasiteten, og det er begrenset hvor lenge den kan reserveres.

Med bakgrunn i forespørsel fra Elvia har kommunen sendt en ny henvendelse til Kople for å avklare om det fortsatt er ønskelig med en samarbeidsavtale for etablering av hurtiglader i tillegg til noen få destinasjonsladere på kvartal 270. Kople er positiv til dette. Det kan også være andre aktører i markedet som kommunen kan samarbeide med, og det kan være et alternativ at kommunen står for hele investeringen selv. Dette vil bli vurdert.

I handlingsplan og budsjett for 2023-2026 er det vedtatt et prioritert tiltak om ny utredning om mobilitetshus (parkeringshus), der kvartal 270 igjen kan være et alternativ. Kommunedirektøren mener likevel det ikke hindrer en etablering av hurtiglader på kvartal 270 i nær framtid. Kapasiteten kan da eventuelt brukes i et nytt bygg.

Om kommunen skulle samarbeide med en aktør vil investeringene kunne deles, hvor Sarpsborg kommune tar kostnadene for infrastruktur som vil kunne være på ca. 1,7 mill. kroner og som vil dekke:

- Prosjektledelse – tilknyttet infrastruktur
- Grunnarbeider
- Underfordeling
- Tilførselskabler fra underfordeling til ladere
- Entreprenørkostnader
- Skilting/merking/andel av markedsføring
- Anleggsbidrag fra nett (tilkobling eksisterende/ny trafo, lavspentkabler fra trafo til underfordeling, grunnarbeider om ønskelig for kabeltrase (lavspent)
- Fundament og belysning

For å få strømkabel til kvartal 270 vil det graves over Oscar Pedersens vei og opp Kulåsgata. Det er for tiden mye byggevirkosomhet i området, spesielt knyttet til nabokvartalet som Betongbygg er utbygger for. Å grave i et område som ikke er ferdig planert i forbindelse med byggearbeid er en fordel for omgivelsene ved at det ikke blir unødvendig arbeid ved å utsette etableringen av hurtiglader.

En leverandør vil ha kostnader på mellom 1,1 – 1,3 mill. kr som dekker:

- Ladeutstyr
- Montasje av ladeutstyr, og prosjektledelse tilknyttet dette.

Sarpsborg kommune har en vedtatt investeringspost på 3,1 mill. kr årlig frem til 2029 til elbillading. Investeringsposten skal brukes både på offentlig ladeinfrastruktur og tilrettelegging for lading av kommunens egen bilpark. I takt med utskiftningsplan for kommunale kjøretøy vil mer av denne posten brukes til ladere for kommunale kjøretøy de neste årene. For 2023 vil det være utfordringer med å få levert elbiler til kommunen grunnet

leveringsutfordringer i bilbransjen, og majoriteten av intern ladeinfrastruktur kan da holdes igjen. Kommunedirektøren vurderer at det vil være rom for å bruke deler av årets investeringspost til å etablere hurtiglader sentralt i sentrum.

En avklaring om kommunen vil benytte seg av strømkapasiteten fra trafo i Oscar Pedersens vei må gjøres nå, da Elvia har flere aktører som ønsker seg kapasiteten. Om Sarpsborg kommune ikke ønsker å benytte seg av muligheten, men om behovet skulle oppstå på et senere tidspunkt, vil alternativet være trafo nærmere Stjernebygget lenger ned i Oscar Pedersens vei. Det vil være en vesentlig større kostnad å fremskaffe strømkapasiteten til kvartal 270 grunnet avstand.

En hurtiglader vil normalt ha kapasitet til at to eller tre biler kan lade samtidig. Det kan ta fra 20-45 minutter å lade elbilen opp til 80 prosent, som er anbefalt. Hvor lang tid det tar avhenger batteristørrelsen på bilen din og temperaturen.

Vurdering

Muligheten for hurtiglading i sentrum har vært etterspurt fra flere parter i transportnæringen, spesielt taxinæringen. Samtidig stiller Sarpsborg kommune strenge krav i anskaffelsesprosessene til utslippsfri transport for levering av varer og tjenester til kommunen. Kommunedirektøren ser at en etablering av en hurtiglader vil være med på å imøtekomme etterspørsel fra næringen, men også vise at kommunen legger til rette for å oppfylle de kravene kommunen stiller til leverandører.

Med bakgrunn i utviklingen i antall el-biler og et økende behov for ladestasjoner, er det vesentlig at ladetilbudet i Sarpsborg sentrum kompletteres med en hurtiglader. I denne situasjonen mener kommunedirektøren Sarpsborg kommune bør benytte muligheten som nå foreligger for kvartal 270.

Kommunedirektøren mener det bør tas sikte på å inngå avtale med en leverandør som vil benytte infrastrukturen til å etablere hurtiglader, men også holde muligheten åpen for at kommunen selv etablerer dette.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Estimert investeringsutgift på om lag 1,7 mill. kr til etablering av nødvendig infrastruktur dekkes innenfor eksisterende bevilgning til Elbillading. Det er i budsjett og handlingsplan 2023-2026 bevilget og avsatt 3,1 mill. kr årlig til formålet. Årlige renter og avdrag som følge av investeringen vil være om lag 0,1 mill. kr. For 2023 vil det gjenstå om lag 1,4 mill. kr til etablering av hurtiglader eller til andre ladetiltak.

Kommunen vil som eier av infrastruktur til hurtiglader kunne leie ut, eller etablere hurtiglader der selv. Det foreligger ikke estimater på hva som kan forventes i inntekter fra dette.

Miljø:

En hurtiglader i Sarpsborg sentrum legger bedre til rette for å kunne velge et mer miljøvennlig alternativ av transportmiddel både for private og næringsliv.

Folkehelse:

Ikke vurdert.